

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2019/1665

z dnia 30 września 2019 r.

w sprawie środków zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego zgodnie z art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 – (fundusze wspólnego inwestowania)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niniejsze zalecenie dotyczy stosowania przepisów art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ⁽¹⁾ („rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych”) oraz art. 40 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/891 ⁽²⁾.
- (2) Wspieranie zapobiegania sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego w rolnictwie stanowi jeden z sześciu celów polityki Unii w zakresie owoców i warzyw od momentu wprowadzenia tej polityki w 1996 r. Z tego względu fundusze wspólnego inwestowania są dla organizacji producentów ważnym narzędziem zapobiegania sytuacjom kryzysowym w ramach ich programów operacyjnych.
- (3) W tym kontekście art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych zmieniony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2393 ⁽³⁾ dopuszcza możliwość uzyskania wkładów finansowych za pośrednictwem programów operacyjnych organizacji producentów w sektorze owoców i warzyw w celu uzupełnienia funduszy wspólnego inwestowania w związku z rekompensatami wypłacanymi będącym producentami członkom takich organizacji producentów, którzy doświadczają poważnego spadku dochodów w wyniku niekorzystnych warunków rynkowych.
- (4) Zgodnie z art. 40 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891 państwa członkowskie mają określić szczególne warunki przyznawania wsparcia w ramach tego środka. Muszą przy tym zapewnić równe traktowanie rolników w całej Unii, a także zgodność z unijnymi regułami konkurencji i międzynarodowymi zobowiązaniami Unii (takimi jak porozumienia WTO).
- (5) Niniejsze zalecenie ma służyć zapewnieniu państwom członkowskim i podmiotom gospodarczym jasności odnośnie do stosowania środka dotyczącego funduszy wspólnego inwestowania przez organizacje producentów z myślą o zwiększeniu wykorzystania tego narzędzia zapobiegania sytuacjom kryzysowym wśród organizacji producentów w całej Unii.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 (Dz.U. L 138 z 25.5.2017, s. 4).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2393 z dnia 13 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), (UE) nr 1306/2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej, (UE) nr 1307/2013 ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej, (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz (UE) nr 652/2014 ustanawiające przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczanego do reprodukcji roślin (Dz.U. L 350 z 29.12.2017, s. 15).

- (6) Przygotowując niniejsze zalecenie, uwzględniono również przepisy regulujące fundusze wspólnego inwestowania ustanowione w art. 36–39a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 (*) w zakresie, w jakim przepisy te są zbieżne z rozporządzeniem o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych oraz z rozporządzeniem delegowanym (UE) 2017/891,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

UZASADNIENIE ŚRODKA DOTYCZĄCEGO FUNDUSZY WSPÓLNEGO INWESTOWANIA

1. Rolnicy są narażeni na ryzyko gospodarcze (np. zmienność cen nakładów stanowiących koszty produkcji), środowiskowe, sanitarne (np. zdrowie zwierząt i roślin) lub klimatyczne (np. ekstremalne zdarzenia pogodowe, zmiana klimatu), które może mieć znaczny wpływ na dochody rolników, hamując długoterminowe planowanie i inwestycje. Duża niepewność co do przyszłości może w związku z tym oznaczać zagrożenie dla konkurencyjności rolników. To z kolei może powodować duże wahania dochodów, co oznacza, że nawet rolnicy, którzy są konkurencyjni w normalnych latach, mogą zostać zmuszeni do rezygnacji z działalności z powodu jednego katastrofalnego zdarzenia.
2. Chociaż wpływ na dochód rolnika ostatecznie zależy od interakcji między wieloma czynnikami – między innymi od rynku światowego i wsparcia politycznego – ryzyko niepowodzenia w produkcji może prowadzić do pogłębiającej się destabilizacji sytuacji gospodarczej rolników.
3. W tym kontekście, aby skutecznie zarządzać ryzykiem, należy stosować podejście całościowe – obejmujące zapobieganie, reagowanie i planowanie – jednocześnie dostosowując je do indywidualnych okoliczności, w jakich znajdują się rolnicy. Różnorodność rodzajów ryzyka i struktur rolnych w całej Unii przemawia za bardziej zdecentralizowanym podejściem do wykorzystywania instrumentów takich jak fundusze wspólnego inwestowania, które jest najodpowiedniejsze, aby zaspokajać szczególne potrzeby konkretnych regionów i sektorów. Zamiast wprowadzania uniwersalnego podejścia zaleca się zapewnienie państwom członkowskim swobody w eliminowaniu ryzyka, na jakie narażeni są rolnicy, aby opracować najkorzystniejsze rozwiązanie danego problemu.
4. Z tego powodu w obecnym brzmieniu art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych przewidziano szersze możliwości wspierania funduszy wspólnego inwestowania poprzez programy operacyjne organizacji producentów.

ZAKRES STOSOWANIA, RODZAJ I POZIOM WSPARCIA

5. Chociaż przepisy regulujące fundusze wspólnego inwestowania ustanowione w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013 nie są wiążące w odniesieniu do środka dotyczącego funduszy wspólnego inwestowania zgodnie z rozporządzeniem o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, stanowią one przydatną podstawę, w oparciu o którą państwa członkowskie mogą opracować przepisy regulujące fundusze wspólnego inwestowania w kontekście rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, o ile przepisy te będą zgodne z tym rozporządzeniem.
6. Państwa członkowskie powinny określić, czym są fundusze wspólnego inwestowania, oraz sprecyzować niektóre inne warunki określone w art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych:
 - a) „fundusz wspólnego inwestowania” uwzględniono zarówno w przepisach rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, jak i rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. W art. 36 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 zdefiniowano go jako „system akredytowany przez państwo członkowskie zgodnie z jego prawem krajowym, który umożliwia stowarzyszonym rolnikom ubezpieczenie się i za pomocą którego wypłacane są tym rolnikom rekompensaty z tytułu strat gospodarczych spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk klimatycznych lub choroby zwierząt lub roślin lub inwazji szkodników lub incydentu środowiskowego lub z tytułu poważnego spadku dochodów”.

W przeciwieństwie do przepisów dotyczących funduszy wspólnego inwestowania ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013 w przepisach rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych nie wymaga się akredytacji funduszy wspólnego inwestowania. Akredytacja może być korzystna również dla funduszy wspólnego inwestowania, których podstawą prawną jest rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, ponieważ może się ona między innymi przyczynić do ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania;

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRR) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487).

- b) „poważny spadek dochodów” – państwa członkowskie mogą wykorzystać wartość produkcji sprzedanej organizacji producentów lub zrzeszenia organizacji producentów jako wskaźnik zastępczy dochodu, jeżeli część będących producentami członków lub wszyscy będący producentami członkowie bądź też część członków zrzeszenia organizacji producentów lub wszyscy członkowie takiego zrzeszenia doświadczają poważnego spadku dochodu. W tym celu wartość produkcji sprzedanej można obliczyć na podstawie cen EXW ustalonych przez organizację producentów oraz dla każdego produktu. Nie oznacza to jednak, że spadek dochodów producenta należy pominąć przy ustanawianiu szczegółowych przepisów dotyczących wsparcia funduszy wspólnego inwestowania.

Należy zwrócić uwagę w szczególności na przypadki, w których jedynie część będących producentami członków organizacji producentów lub członków zrzeszenia organizacji producentów doświadczyła poważnego spadku dochodów spowodowanego na przykład niekorzystnymi warunkami rynkowymi dotyczącymi jedynie części produktów, w odniesieniu do których organizacja producentów lub zrzeszenie organizacji producentów zostały uznane. W takich okolicznościach płatności z funduszy wspólnego inwestowania na rzecz tych podmiotów, które nie doświadczyły poważnego spadku dochodów spowodowanego niekorzystnymi warunkami rynkowymi, nie kwalifikowałyby się do pomocy finansowej Unii na podstawie art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

Z drugiej strony nie należy podważać kwalifikowalności płatności z funduszy wspólnego inwestowania na rzecz podmiotów, które doświadczyły poważnego spadku dochodów spowodowanego niekorzystnymi warunkami rynkowymi, wyłącznie w oparciu o przesłankę, że ogólna wartość produkcji sprzedanej organizacji producentów / zrzeszenia organizacji producentów nie spadła lub nie spadła w wystarczającym stopniu. Oceny należy dokonywać indywidualnie dla każdego przypadku z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji organizacji producentów, zrzeszeń organizacji producentów i ich członków, a także warunków rynkowych, które spowodowały poważny spadek dochodów.

Rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 stanowi, że rekompensatę dla rolników z określonego sektora z tytułu poważnego spadku dochodów przyznaje się wyłącznie w należycie uzasadnionych przypadkach oraz w przypadku, gdy spadek dochodu przekracza próg wynoszący co najmniej 20 % średniego rocznego dochodu indywidualnego rolnika z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat obliczonej na podstawie poprzedzającego okresu pięciu lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej. Tego rodzaju progów nie przewidziano w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

W celu zapewnienia jednolitego i niedyskryminującego stosowania środków państwa członkowskie mogłyby przyjąć podejście podobne do podejścia przedstawionego w rozporządzeniu (UE) nr 1305/2013 i przyznawać wsparcie w celu uzupełnienia funduszy wspólnego inwestowania, jeżeli spadek dochodów organizacji producentów (tj. wartość produkcji sprzedanej danej organizacji producentów na produkt) przekracza 20 % dochodu określonego przez państwa członkowskie z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat obliczonej na podstawie poprzedzającego okresu pięciu lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, stosownie do zaistniałej sytuacji (np. spadek dochodów wszystkich członków będących producentami bądź inna sytuacja);

- c) „niekorzystne warunki rynkowe” – powinny odnosić się do obiektywnie istniejącej sytuacji na rynku danego produktu, która prowadzi do spadku dochodów członków będących producentami. Spadek przekraczający 20 % średniej ceny rozpatrywanego produktu z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat obliczonej na podstawie poprzedzającego okresu pięciu lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, może być jednym ze wskaźników niekorzystnych warunków rynkowych. Niekorzystne warunki rynkowe można również stwierdzić na podstawie zmiany reprezentatywnej ceny rynkowej rozpatrywanych produktów lub na podstawie kwot wsparcia z tytułu wycofywania z rynku (zob. pkt 7 lit. b) poniżej).

7. Poniższe przykłady odpowiednich czynników i sytuacji również można wykorzystać do ustalenia, czy wypłaty z funduszy wspólnego inwestowania kwalifikują się do pomocy finansowej Unii w formie wkładów służących uzupełnieniu funduszy wspólnego inwestowania.

- a) Wzrost kosztów produkcji przekładający się na poważny spadek dochodów

Wzrost kosztów produkcji (np. wzrost cen nawozów, który może spowodować wzrost kosztów dotkniętych producentów) może skutkować utratą dochodów, jeżeli nie można przenieść tego wzrostu kosztów produkcji na klientów, podnosząc ceny ze względu na niekorzystne warunki rynkowe.

Państwa członkowskie mogłyby ustanowić standardową metodykę szacowania wagi nakładów w końcowej cenie produktu według orientacji produkcyjnej, która dowodziłaby wzrostu cen.

Zakładając spełnienie wszystkich innych warunków, można byłoby na przykład dokonywać płatności z funduszy wspólnego inwestowania na rzecz producentów, jeżeli dowiedziono by, że waga kosztu produkcji stanowiąca część ceny EXW organizacji producentów rozpatrywanego produktu wzrosła o co najmniej 20 %.

Dowody potwierdzające spadek dochodów spowodowany wzrostem kosztów produkcji powinny opierać się na danych rynkowych i księgowych poświadczonych przez niezależny publiczny lub prywatny wykwalifikowany podmiot lub przez eksperta w danej dziedzinie, przy czym państwo członkowskie powinno sprawdzić dokładność i wiarygodność tych danych, aby zapewnić spełnienie warunków kwalifikowalności do pomocy finansowej Unii funduszy wspólnego inwestowania określonych w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

- b) Maksymalne kwoty wsparcia z tytułu wycofywania z rynku jako wartość wyjściowa przy stwierdzaniu ewentualnego spadku ceny na rynku

Maksymalne kwoty wsparcia z tytułu wycofywania z rynku określone w art. 45 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891 oraz w załączniku IV do tego rozporządzenia można wykorzystać jako wartość wyjściową na potrzeby ustalenia spadku ceny na rynku. Próg umożliwiający korzystanie z funduszy wspólnego inwestowania można następnie ustalić na podstawie reprezentatywnej ceny każdego rozpatrywanego produktu porównanej z ceną rynkową. Próg umożliwiający korzystanie z funduszy wspólnego inwestowania zostałyby osiągnięty, jeżeli rzeczywista cena rynkowa byłaby niższa o co najmniej 20 % od maksymalnej kwoty wsparcia określonej w załączniku IV do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891. Państwa członkowskie powinny sprawdzić, czy czas utrzymywania się spadku cen jest wystarczająco długi, aby spowodować poważny spadek dochodów.

KOSZTY KWALIFIKOWALNE – RODZAJE WYDATKÓW POKRYWANYCH W RAMACH ŚRODKA DOTYCZĄCEGO FUNDUSZY WSPÓLNEGO INWESTOWANIA

8. Aby kwalifikować się do pomocy finansowej Unii, zaleca się, aby dany fundusz wspólnego inwestowania:
- posiadał przejrzystą politykę dotyczącą wpłat na rzecz funduszu wspólnego inwestowania i rekompensat z niego wypłacanych;
 - posiadał przejrzyste zasady podziału odpowiedzialności za długi;
 - był akredytowany przez właściwy organ zgodnie z prawem krajowym.
9. Rodzaje wydatków pokrywanych w ramach środka dotyczącego funduszy wspólnego inwestowania:
- koszty administracyjne związane z utworzeniem funduszu wspólnego inwestowania powinny obejmować między innymi koszty zarządzania funduszem (przez okres równy okresowi trwania funduszu, tj. maksymalnie 5 lat), opłaty rejestracyjne, koszty personelu i koszty pośrednie; oraz
 - wkłady finansowe, o których mowa w art. 32 ust. 1 lit. a) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, służące uzupełnieniu funduszy wspólnego inwestowania w związku z rekompensatami wypłacanymi będącym producentami członkom, którzy doświadczają poważnego spadku dochodów netto⁽⁵⁾ w wyniku niekorzystnych warunków rynkowych. Uzupełnianie środków należy przeprowadzać za pośrednictwem funduszu operacyjnego. Wkłady finansowe służące uzupełnieniu funduszy wspólnego inwestowania stałyby się odrębną częścią funduszu operacyjnego.
10. Zgodnie z art. 40 ust. 4 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891 „[p]aństwa członkowskie mogą określić pułapy kwot, które organizacje producentów mogą otrzymać na wsparcie związane z kosztami administracyjnymi funduszy wspólnego inwestowania”.
11. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby nie dochodziło do nadwyżki rekompensaty wynikającej z połączenia środka dotyczącego funduszy wspólnego inwestowania z innymi krajowymi lub unijnymi instrumentami wsparcia lub prywatnymi systemami ubezpieczeń, poprzez przeprowadzanie kontroli i stosowanie środków, o których mowa w art. 34 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/892⁽⁶⁾. Reasekuracja funduszy wspólnego inwestowania nie kwalifikuje się do wsparcia w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji.
12. Wsparcie na pokrycie kosztów administracyjnych związanych z utworzeniem funduszu wspólnego inwestowania ma być rozłożone na okres maksymalnie trzech lat, przy czym kwota poszczególnych wypłat powinna być malejąca. Całkowita kwota wsparcia, z uwzględnieniem zarówno pomocy finansowej Unii, jak i wkładu organizacji producentów, nie może przekroczyć 5 %, 4 % lub 2 % wkładu organizacji producentów na rzecz funduszu wspólnego inwestowania odpowiednio w pierwszym, drugim i trzecim roku funkcjonowania funduszu. Organizacja producentów może otrzymać wsparcie na pokrycie kosztów administracyjnych związanych z utworzeniem funduszy wspólnego inwestowania tylko raz i tylko w ciągu pierwszych trzech lat funkcjonowania funduszu wspólnego inwestowania. Jeżeli organizacja producentów zwraca się o wsparcie dopiero w drugim lub trzecim roku funkcjonowania funduszu wspólnego inwestowania, wsparcie powinno wynosić odpowiednio 4 % lub 2 % wkładu organizacji producentów na rzecz funduszu wspólnego inwestowania w drugim i trzecim roku funkcjonowania.

⁽⁵⁾ Przykładowo gdy koszty produkcji wzrosną, dochód również może wzrosnąć. Może to jednak mieć wpływ na dochód netto.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/892 z dnia 13 marca 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz.U. L 138 z 25.5.2017, s. 57).

13. Wkłady finansowe służące uzupełnieniu funduszy wspólnego inwestowania obejmowałyby następujące pozycje:
- kwoty wypłacane z funduszu wspólnego inwestowania jako rekompensata finansowa na rzecz będących producentami członków, którzy doświadczają poważnego spadku dochodów w wyniku niekorzystnych warunków rynkowych. W tym celu państwa członkowskie nie powinny dokonywać rozróżnienia, czy kwoty wypłacane będącym producentami członkom jako rekompensata pochodzą z kapitału operacyjnego, kapitału podstawowego czy z innych środków w ramach funduszu wspólnego inwestowania, w tym kredytów komercyjnych zaciągniętych przez fundusz wspólnego inwestowania w celu wypłacenia rekompensaty będącym producentami członkom, jeżeli spełniono warunki określone w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych i jeżeli inne środki w ramach funduszu wspólnego inwestowania nie są wystarczające do przyznania niezbędnej rekompensaty (zob. art. 33 ust. 3 akapit ostatni rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych);
 - odsetki od kredytów komercyjnych zaciągniętych przez fundusz wspólnego inwestowania w celu wypłacenia rolnikom rekompensaty finansowej ze środków funduszu wspólnego inwestowania, w przypadku gdy środki dostępne w ramach funduszu wspólnego inwestowania nie wystarczyłyby do wypłacenia wnioskowanych rekompensat (zob. art. 33 ust. 3 akapit ostatni rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych).
14. Początkowy kapitał podstawowy funduszu wspólnego inwestowania, który będzie źródłem środków na rekompensaty w przypadku spełnienia odpowiednich warunków, może być finansowany w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich (art. 39 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013). W takich przypadkach państwa członkowskie powinny zapewnić, by nie doszło do podwójnego finansowania.
15. W celu zapewnienia przejrzystości i zagwarantowania pewności prawa państwa członkowskie powinny ustanowić przepisy dotyczące tworzenia funduszu wspólnego inwestowania i zarządzania tym funduszem, w szczególności w odniesieniu do przyznawania rekompensat oraz kwalifikowalności organizacji producentów lub zrzeszeń organizacji producentów⁽⁷⁾, jak również administrowania i monitorowania zgodności z tymi przepisami zgodnie z art. 26 i 27 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/892. Państwa członkowskie mogą również wymagać, aby uzgodnienia dotyczące funduszu wspólnego inwestowania przewidywały kary w przypadku zaniedbania ze strony będących producentami członków organizacji producentów lub członków samego zrzeszenia organizacji producentów na podstawie statutu organizacji producentów lub ich zrzeszeń.

BENEFICJENCI POMOCY FINANSOWEJ UNII

16. Beneficjentami pomocy finansowej Unii powinny być organizacje producentów i zrzeszenia organizacji producentów, zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym państwie członkowskim⁽⁸⁾.
17. Organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów mogą podjąć decyzję o przyznaniu rekompensaty tylko jednemu ze swoich członków (lub – jeżeli są one uznane w odniesieniu do wielu produktów – tylko producentowi produkującemu rozpatrywany produkt) lub części będących producentami członków organizacji producentów lub członków zrzeszeń organizacji producentów.

Intensywność pomocy – kwota pomocy finansowej Unii

18. Pomoc finansowa Unii pokrywa koszty administracyjne zgodnie z wyjaśnieniami w pkt 9 lit. a) oraz 50 %⁽⁹⁾ kosztów kwalifikowalnych (faktycznie poniesionych wydatków) zgodnie z przepisami art. 34 ust. 1 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.
19. Zaleca się, aby państwa członkowskie ograniczyły koszty kwalifikujące się do objęcia wsparciem przez zastosowanie:
- pułapów dla poszczególnych funduszy wspólnego inwestowania;
 - odpowiednich pułapów dla poszczególnych jednostek⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Na przykład minimalna wielkość organizacji lub zrzeszenia producentów, która kwalifikuje daną organizację lub dane zrzeszenie do otrzymania pomocy.

⁽⁸⁾ Np. zgodnie z dodatkowymi warunkami określonymi w strategii krajowej.

⁽⁹⁾ Pomoc finansowa Unii na rzecz funduszy operacyjnych.

⁽¹⁰⁾ Organizacji producentów, jej członków, produktów itp.

ZARZĄDZANIE ADMINISTRACYJNE I ZARZĄDZANIE FINANSAMI

20. Zgodnie z art. 36 ust. 2 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych i art. 27 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891 państwo członkowskie ustanawia krajową strategię na rzecz zrównoważonych programów operacyjnych, która obejmuje między innymi priorytety ustalone dla danego sektora oraz zapewnia równowagę środków/działań dzięki ustaleniu maksymalnego odsetka funduszu operacyjnego, który można przeznaczyć na dowolne środki/działania.

Równowaga jest szczególnie istotna w przypadku zarządzania ryzykiem. Powinna istnieć minimalna masa krytyczna (np. organizacje producentów zrzeszające minimalną liczbę członków) pozwalająca na zastosowanie narzędzia zarządzania ryzykiem, wypłacenie rekompensat producentom i utrzymanie rozsądnych wysokości wkładów producentów ⁽¹¹⁾

Należy jednocześnie zapewnić niezbędną spójność między poszczególnymi systemami w ramach wspólnej polityki rolnej oraz wykluczyć podwójne finansowanie różnych środków antykrzysowych. Przykładowo organizacja producentów lub zrzeszenie organizacji producentów nie powinny wypłacać swoim członkom będącym producentami rekompensat z tytułu wycofywania z rynku produktów, za które wypłacono już rekompensatę z tytułu poważnego spadku dochodów ze środków funduszu wspólnego inwestowania. Produkty objęte rekompensatami z funduszu wspólnego inwestowania mogą być jednak sprzedawane na rynku lub przetwarzane.

21. Państwa członkowskie powinny ograniczyć czas obowiązywania kredytów komercyjnych do czasu trwania danego programu operacyjnego.
22. Państwo członkowskie może wprowadzić przepisy szczególne dotyczące wysokości wkładu, jaki każdy będący producentem członek organizacji producentów, członek zrzeszenia organizacji producentów, sama organizacja producentów lub samo zrzeszenie organizacji producentów mają obowiązek wpłacać na rzecz funduszu, oraz terminów wpłat. Na przykład kwota, którą będący producentem członek organizacji producentów, członek zrzeszenia organizacji producentów, sama organizacja producentów lub samo zrzeszenie organizacji producentów mają obowiązek wpłacać na rzecz funduszu, może być modyfikowana na podstawie m.in. oceny ryzyka *ex ante*, średnich dochodów, wielkości organizacji lub zrzeszenia producentów. Jeżeli wymogi takie zostały ustanowione, należy je uwzględnić w statucie organizacji producentów lub zrzeszenia organizacji producentów. Obowiązkiem państwa członkowskiego jest zapewnienie właściwego ukierunkowania i dostosowania środka zgodnie z jego podejściem strategicznym opierającym się na analizie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń / identyfikacji potrzeb w strategii krajowej.
23. Fundusz wspólnego inwestowania kwalifikujący się do uzyskania wsparcia na podstawie art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych może przejąć inne funkcje, takie jak udzielanie kredytów członkom będącym producentami. Zważywszy na fakt, że producenci wnoszą wkład w zasoby zbiorowe dostępne w celu reagowania na sytuacje kryzysowe, będących producentami członków można zachęcać do wnoszenia wkładu w formie dopłat uzupełniających, z których można byłoby utworzyć dodatkową pulę zasobów zbiorowych przeznaczoną na udzielanie im kredytów. W przypadku gdy fundusz wspólnego inwestowania wykorzystuje się również do celów innych niż wypłata rekompensat będącym producentami członkom, o których mowa w art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, przyznane na rzecz funduszu wspólnego inwestowania środki przeznaczone na inne cele należy wyraźnie odróżnić (np. ulokować na oddzielnych rachunkach) od kapitału podstawowego / zasobów podstawowych funduszu wspólnego inwestowania, które będą wykorzystane w sytuacjach kryzysowych (podobnie do zasad określonych w art. 16 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891 w odniesieniu do niebędących producentami członków). Należy wyodrębnić wyłącznie kwoty przeznaczone specjalnie na zapewnienie rekompensaty z tytułu poważnych strat dochodów wynikających z niekorzystnych warunków rynkowych i traktować je jako podstawę do obliczania intensywności pomocy publicznej.
24. Można zezwolić na wnoszenie wkładów w kapitał podstawowy funduszu wspólnego inwestowania przez podmioty prywatne inne niż członkowie będący producentami (np. przez członków organizacji producentów niebędących producentami). Niebędący producentami członkowie organizacji producentów nie będą jednak uprawnieni do otrzymania jakiegokolwiek rekompensaty ani jakiegokolwiek zwrotu z funduszu wspólnego inwestowania mimo wnoszenia wkładów. W każdym przypadku rekompensata ze środków funduszu wspólnego inwestowania może zostać wypłacona wyłącznie będącym producentami członkom, którzy są beneficjentami ostatecznymi unijnego programu pomocy w sektorze owoców i warzyw, jeżeli żadne ograniczenia dotyczące wkładu w kapitał podstawowy nie wydają się konieczne ⁽¹²⁾.

⁽¹¹⁾ Przez prowadzenie kontroli i stosowanie środków, o których mowa w art. 26 i 27 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/892.

⁽¹²⁾ Zob. art. 16 rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/891.

25. Państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość odzyskania przez będących producentami członków organizacji producentów lub członków zrzeszeń organizacji producentów części ich wkładów na rzecz funduszu wspólnego inwestowania po upływie określonej liczby lat, jeżeli środków z funduszu wspólnego inwestowania nie wykorzystano do wypłacenia rekompensaty będącym producentami członkom zgodnie z art. 33 ust. 3 akapit pierwszy lit. d) rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, a zgromadzone kwoty nie zostały wykorzystane. Za ustanowienie odpowiednich i przejrzystych przepisów w tym zakresie odpowiedzialne są państwa członkowskie i organizacje producentów.

KONTROLA I MONITOROWANIE

26. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby środek dotyczący funduszy wspólnego inwestowania podlegał tym samym kontrolom co pozostałe środki i działania przewidziane w programach operacyjnych.
27. Organizacje producentów powinny zwracać szczególną uwagę na dokumentację prowadzoną przy wdrażaniu środka dotyczącego funduszy wspólnego inwestowania, w szczególności na:
- a) włączenie tego środka do programu operacyjnego lub do wprowadzonych w programie zmian;
 - b) ocenę, która doprowadziła do wypłaty rekompensaty z funduszu wspólnego inwestowania (np. w jaki sposób obliczono i ustalono poważny spadek dochodów, dla jakich produktów, w jaki sposób zapewniono dostosowanie ceny EXW ustalonej przez organizację producentów do ceny rynkowej itp.);
 - c) członków, produkcję, miejsce przeznaczenia produkcji i okres objęty tym środkiem;
 - d) wkład organizacji producentów służący uzupełnieniu funduszu wspólnego inwestowania oraz regularne wpłaty członków tej organizacji na rzecz funduszu wspólnego inwestowania.
28. W momencie zatwierdzania zmiany w programie operacyjnym oraz w momencie przyjmowania wniosku o płatność dokumentacja ta powinna zostać sprawdzona przez państwo członkowskie.
29. Oprócz wspomnianych kontroli państwo członkowskie powinno zwrócić szczególną uwagę na ryzyko wystąpienia nadwyżki rekompensaty i podwójnego finansowania.

SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUP PRODUCENTÓW, ORGANIZACJI PRODUCENTÓW I ZRZESZEŃ ORGANIZACJI PRODUCENTÓW

30. Informacje dotyczące funduszy wspólnego inwestowania należy podać w tabelach 3.2 i 4.1 zamieszczonych w załączniku II do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/892.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 września 2019 r.

W imieniu Komisji
Phil HOGAN
Członek Komisji
